

No 1162

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ
1959-2009**

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

της προσφυγής υπ'αρ. 2179/08

την οποία κατέθεσε ο κος Luan RUKAJ

Κατά

της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα) αφού συνεδρίασε σε τμήμα που το αποτελούσαν οι κάτωθι :

Nina Vajic, Πρόεδρος

Χρήστος Ροζάκης

Anatoly Kovler

Khanlar Hajiyev

Dean Spielmann

Giorgio Malinverni

Γεώργιος Νικολάου, Δικαστές

Και Soren Nielsen Γραμματέας Τμήματος,

Έχοντας υπόψη την ανωτέρω προσφυγή που ασκήθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007,

No 1162

Έχοντας υπόψη, τις παρατηρήσεις που κατέθεσε η εναγόμενη Κυβέρνηση και αυτές που κατέθεσε προς απόκρουσή τους ο προσφεύγων,
Αφού συνδιασκέφθηκε, εξέδωσε την ακόλουθη απόφαση :

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ

Ο προσφεύγων, κος Luan Rukaj, είναι Αλβανός υπήκοος, γεννήθηκε το 1960 και διαμένει στην Αθήνα. Στο Δικαστήριο τον εκπροσωπεί ο Δικηγόρος Αθηνών κος Β. Γκουζάνης, Μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση (η Κυβέρνηση) εκπροσωπήθηκε από τους εκπροσώπους του οργάνου της, τον κο Γ.Κανελλόπουλο, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κα Σ.Τρεκλή, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Αν και ενημερώθηκε για το δικαίωμά της να συμμετέχει στην διαδικασία (άρθρα 36 § 1 της Σύμβασης και 44 § 1 του Κανονισμού) η Αλβανική Κυβέρνηση δεν απάντησε.

Α. Τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση περίπτωσης

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης όπως αυτά εκτέθηκαν από τα μέρη, συνοψίζονται ως εξής :

Στις 6 Σεπτεμβρίου 1999, ο προσφεύγων, ηλεκτρολόγος το επάγγελμα, έπεσε θύμα εργατικού ατυχήματος που του επέφερε μόνιμη αναπηρία για την άσκηση κάθε επαγγελματικής δραστηριότητας. Η αρμόδια υπηρεσία της Κοινωνικής Ασφάλισης τον έκρινε ανίκανο για εργασία με ποσοστό αναπηρίας 80% και του χορήγησε αναπηρική σύνταξη. Εκπροσωπούμενος από την Δικηγόρο του Ε.Ζ., ο προσφεύγων άσκησε αγωγή στις 2 Νοεμβρίου 2000, ενώπιον των Πολιτικών Δικαστηρίων ζητώντας αποζημίωση κατά του εργοδότη του. Ανέφερε την έλλειψη κατάλληλων μέτρων ασφαλείας στον χώρο της εργασίας. Η αγωγή του έγινε εν μέρει δεκτή από τα εθνικά δικαστήρια.

Στις 29 Ιανουαρίου και στις 19 Ιουλίου 2001, ο προσφεύγων έστειλε δύο επιστολές στην Διεθνή Ομοσπονδία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών αντίστοιχα, καταγγέλλοντας την επαγγελματική συμπεριφορά της Ε.Ζ. Συγκεκριμένα, επικαλέστηκε, αναφερόμενος σε συγκεκριμένα περιστατικά, ότι η δικηγόρος του ενήργησε

No 1162

εις βάρος του κατά την δίκη προκειμένου να ευνοήσει τον αντίδικο. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι η Ε.Ζ. είχε συμπεριλάβει ανακριβή περιστατικά στην αγωγή του, ότι δεν είχε λάβει το λόγο κατά την διαδικασία ενώπιον του ακροατηρίου και ότι ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία που είχε προσκομίσει στα εθνικά δικαστήρια ευνοούσαν τον αντίδικο.

Την 1^η Μαρτίου 2002, η Ε.Α. κατέθεσε έγκληση κατά του προσφεύγοντα για συκοφαντική δυσφήμιση με παράσταση πολιτικής αγωγής για το ποσό των σαράντα τεσσάρων ευρώ.

Στις 10 Φεβρουαρίου 2004, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών παρέπεμψε σε δίκη τον προσφεύγοντα (Βούλευμα υπ'αρ. 559/2004).

Στις 13 Οκτωβρίου 2004, το Πλημμελειοδικείο Αθηνών, καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε ποινή φυλάκισης οκτώ μηνών για συκοφαντική δυσφήμιση, με τριετή αναστολή (απόφαση αρ. 55477/04).

Ο προσφεύγων άσκησε έφεση σε ημερομηνία που δεν έχει προσδιοριστεί.

Στις 3 Μαρτίου 2006, το Εφετείο Αθηνών επιβεβαίωσε την απόφαση υπ' αρ. 55477/04, μείωσε την επιβληθείσα ποινή σε φυλάκιση πέντε μηνών και επιβεβαίωσε την τριετή αναστολή. Συγκεκριμένα, το Εφετείο δέχθηκε ότι τα γεγονότα που επικαλούνταν ο προσφεύγων στην Διεθνή Ομοσπονδία Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών ήταν ψευδή και ότι ο προσφεύγων το ήξερε. Επιβεβαιώνοντας το σκεπτικό του Πλημμελειοδικείου, το Εφετείο έκρινε ότι η Ε.Ζ. εκπλήρωσε τις επαγγελματικές υποχρεώσεις της προς τον προσφεύγοντα σεβόμενη τους δεοντολογικούς κανόνες και υπερασπιζόμενη κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συμφέροντα του. Το Εφετείο δέχτηκε επίσης ότι η Ε.Ζ. είχε αναφέρει επαρκώς στην αγωγή προς αποζημίωση την ισχυριζόμενη έλλειψη μέτρων ασφαλείας στον χώρο εργασίας και ότι δεν είχε ουδόλως συνεννοηθεί με τον αντίδικο (απόφαση αρ. 2085/2006).

Στις 22 Μαΐου 2006, ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση. Υποστήριξε εκτός των άλλων, ότι η ποινή που επιβλήθηκε από τους Δικαστές της ουσίας αποτελούσε προσβολή του δικαιώματός του να αναφέρεται στις Αρχές.

Στις 29 Ιουνίου 2007, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την προσφυγή αφού έκρινε ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ήταν επαρκώς αιτιολογημένη (απόφαση αρ. 1448/2007).

No 1162

B. Το οικείο εθνικό δίκαιο

Τα οικεία άρθρα του Ποινικού Κώδικα ορίζουν τα εξής :

Άρθρο 99

«1. Αν κάποιος που δεν έχει έως τώρα καταδικαστεί ...αμετακλήτως σε ποινή ανωτέρα των έξι μηνών φυλάκισης, καταδικαστεί σε ποινή που δεν ξεπερνά τα δύο έτη, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει να ανασταλεί η εκτέλεση της ποινής για ορισμένο διάστημα όχι κατώτερο από τρία και όχι ανώτερο από πέντε έτη,

Άρθρο 102

«1. Αν κατά το διάστημα της αναστολής ο καταδικασμένος καταδικαστεί και πάλι σε ποινή στερητική της ελευθερίας για κακούργημα ή πλημμέλημα που τελέστηκε κατά τη διάρκεια της αναστολής, η αναστολή αίρεται μόλις καταστεί αμετάκλητη η νέα καταδίκη. (...)

2. Αν η αναστολή δεν αρθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω ή δεν ανακληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 101, η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί».

Άρθρο 362**Δυσφήμιση**

«Όποιος με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται ή διαδίδει για κάποιον άλλον γεγονός που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψή του τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή. Η χρηματική ποινή μπορεί να επιβληθεί και μαζί με την ποινή φυλάκισης».

Άρθρο 362**Συκοφαντική Δυσφήμιση**

«Αν στην περίπτωση του άρθρου 362, το γεγονός είναι ψευδές και ο υπαίτιος γνώριζε ότι αυτό είναι ψευδές τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών μαζί με τη φυλάκιση μπορεί να επιβληθεί και χρηματική ποινή. (...)

ΑΙΤΙΑΣΗ

Επικαλούμενος τα άρθρα 9 και 10 της Σύμβασης και 20 του Ελληνικού Συντάγματος, ο προσφεύγων παραπονείται ότι η ποινική καταδίκη του προσέβαλε το δικαίωμά του στην ελευθερία της έκφρασης.

No 1162

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η ποινική καταδίκη σε πέντε μήνες φυλάκιση με αναστολή για συκοφαντική δυσφήμιση προσέβαλε το δικαίωμα του στην ελευθερία της έκφρασης. Επικαλείται τα άρθρα 9 και 10 της Σύμβασης καθώς και το άρθρο 20 του Ελληνικού Συντάγματος. Το Δικαστήριο θα εξετάσει την κατηγορία υπό το πρίσμα του άρθρου 10 της Σύμβασης, μόνη πρόσφορη διάταξη για την προκειμένη περίπτωση, που προβλέπει ότι :

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν γνώμης ως και την ελευθερίαν λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών, άνευ επεμβάσεως δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρον δεν κωλύει τα Κράτη από του να υποβάλωσι τας επιχειρήσεις ραδιοφωνίας, κινηματογράφου ή τηλεοράσεως εις κανονισμούς εκδόσεως αδειών λειτουργίας.

2. Η άσκησης των ελευθεριών τούτων, συνεπαγομένων καθήκοντα και ευθύνας δύναται να υπαχθή εις ωρισμένας διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, προβλεπομένους υπό του νόμου και αποτελούντας αναγκαία μέτρα εν δημοκρατική κοινωνία δια την εθνικήν ασφάλειαν, την εδαφικήν ακεραιότητα ή δημοσίαν ασφάλειαν, την προάσπισιν της τάξεως και πρόληψιν του εγκλήματος, την προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων των τρίτων, την παρεμπόδισιν της κοινολογήσεως εμπιστευτικών πληροφοριών ή την διασφάλισιν του κύρους και αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.»

A. Επιχειρήματα των Μερών

Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν εξάντλησε έγκυρα όλα τα εθνικά ένδικα βοηθήματα. Υποστηρίζει ότι το άρθρο 35 της Σύμβασης δεν απαιτεί μόνο την προσφυγή στα αρμόδια εθνικά Δικαστήρια, αλλά επίσης την παρουσίαση στα Δικαστήρια αυτά των κατηγοριών που διατυπώνονται στη συνέχεια ενώπιον του Δικαστηρίου. Όμως, στην παρούσα υπόθεση, ο προσφεύγων δεν επικαλέστηκε σε καμμία στιγμή παραβίαση του δικαιώματός του στην ελευθερία της έκφρασης. Επί της ουσίας της αιτίασης που επικαλείται ο προσφεύγων, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων δεν επέφεραν προσβολή της ελευθερίας της

No 1162

έκφρασης του προσφεύγοντα και ότι η επιβληθείσα ποινή ήταν ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Ο προσφεύγων αμφισβητεί τις θέσεις της Κυβέρνησης. Όσον αφορά την εξάντληση των εθνικών ένδικων μέσων, ανταπαντά ότι υποστήριξε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων την αιτίασή του περί προσβολής του δικαιώματος του στην ελευθερία της έκφρασης. Επιπλέον, όσον αφορά την ουσία της αιτιάσής του, υποστηρίζει ότι είχε απευθυνθεί στις αρμόδιες Αρχές χωρίς να έχει την πρόθεση να δυσφημίσει την δικηγόρο του, αλλά μόνο για να προκαλέσει το ενδιαφέρον τους στην περίπτωση του. Όσον αφορά την αναλογικότητα της επιβληθείσας ποινής ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η δικηγόρος του θα μπορούσε να είχε προσφύγει στα πολιτικά δικαστήρια με αγωγή προς αποζημίωση αντί να καλεί τα ποινικά δικαστήρια να του επιβάλουν ποινή στέρησης της ελευθερίας. Προσθέτει ότι η επιβολή της σχετικής ποινής μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες ως προς αυτόν, αφού παρόλο που είχε κάρτα διαμονής στην ελληνική επικράτεια, οι Εθνικές Αρχές θα μπορούσαν να προβούν στην απέλασή του.

B. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

1. Επί της ένστασης για μη εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων

Σχετικά με αυτή την ένσταση της Κυβέρνησης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι προϋπόθεση του παραδεκτού που αναφέρεται στο άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης είναι ότι πριν να προσφύγει στο Δικαστήριο ο προσφεύγων πρέπει να έχει δώσει στο υπαίτιο κράτος την δυνατότητα να επανορθώσει τις επικαλούμενες παραβιάσεις με δικαστικά μέσα που προσφέρει η εθνική νομοθεσία, αρκεί αυτά να αποδεικνύονται αποτελεσματικά και επαρκή. (βλ. *Fressoz et Roire κατά Γαλλίας [GC]*, αρ. 29183/95, § 37, ΕΔΔΑ 1999-Ι). Εξάλλου, ο κανόνας της εξάντλησης των εθνικών ένδικων μέσων πρέπει να εφαρμόζεται «με μια κάποια ελαστικότητα και χωρίς υπερβολικό φορμαλισμό». Συγχρόνως όμως ο κανόνας αυτός, δεν απαιτεί μόνο την προσφυγή στα αρμόδια εθνικά Δικαστήρια και την άσκηση ένδικων μέσων κατά μιας απόφασης που έχει ήδη εκδοθεί, αλλά περιλαμβάνει επίσης την υποχρέωση να έχουν υποβληθεί στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια, τουλάχιστον ως προς την ουσία, τους τύπους και τις προθεσμίες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο, οι αιτιάσεις εκείνες που προβάλλονται στη

No 1162

συνέχεια σε διεθνές επίπεδο (βλ. εκτός των άλλων, *Sejdovic κατά Ιταλίας* [GC], αρ. 56581/00, § 44, ΕΔΔΑ 2006-II).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η επίδικη διαδικασία αφορούσε την ποινική ευθύνη του προσφεύγοντα όσον αφορά το αδίκημα της συκοφαντικής δυσφήμισης, και *a fortiori* τον τρόπο με τον οποίο ο προσφεύγων άσκησε την ελευθερία της έκφρασής του. Προκύπτει μάλιστα από την ανάγνωση του φακέλου ότι ο προσφεύγων ανέπτυξε ενώπιον του Αρείου Πάγου μια επιχειρηματολογία βασισμένη στο δικαίωμά του να αναφέρεται στις εθνικές και διεθνείς Αρχές (βλ. *mutatis mutandis*, *Κυδώνης κατά της Ελλάδας*, αρ. 24444/07, § 22, 2 Απριλίου 2009, και *Κατράμη κατά Ελλάδας*, αρ. 19331/05, § 28, 6 Δεκεμβρίου 2007). Διατύπωσε έτσι ένα παράπονο που συνδέεται, προφανώς με την επικαλούμενη παραβίαση του άρθρου 10 της Σύμβασης (βλ. *mutatis mutandis*, *Castells κατά Ισπανίας*, 23 Απριλίου 1992, §§ 30-32, σειρά Α αρ. 236).

Ως εκ τούτου, δεν θα μπορούσε να υποστηριχτεί ότι ο προσφεύγων δεν υποστήριξε, τουλάχιστον εμμέσως, ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Θα πρέπει λοιπόν να απορριφθεί η ένσταση της Κυβέρνησης για μη εξάντληση.

2. Επί της ουσίας της κατηγορίας

A) Γενικές Αρχές

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο ρόλος του συνίσταται στο να αποφανθεί σε τελευταίο βαθμό για το αν ένας «περιορισμός» στην ελευθερία της έκφρασης συμβιβάζεται με το άρθρο 10 της Σύμβασης. Για το λόγο αυτό, θεωρεί την επίδικη παρέμβαση υπό το φως του συνόλου της υπόθεσης για να αποφασίσει αν ήταν «ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό» και αν οι λόγοι που επικαλέστηκαν οι εθνικές αρχές για να την δικαιολογήσουν φέρονται ως «πρόσφοροι και επαρκείς». Γι αυτό, το Δικαστήριο πρέπει να βεβαιωθεί ότι οι εθνικές αρχές εφαρμόσανε κανόνες σύμφωνους με τις αρχές που καθιερώνονται από το άρθρο 10 και μάλιστα βασιζόμενες σε παραδεκτή εκτίμηση των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών (βλ. εκτός των άλλων, *Steel et Morris κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, αρ. 68416/01, § 68416/01, § 87, ΕΔΔΑ 2005-II).

No 1162

Όσον αφορά την φύση των λόγων που μπορεί να επιφέρουν προσβολή στην φήμη ενός ατόμου, το Δικαστήριο κάνει παραδοσιακά την διάκριση ανάμεσα σε πραγματικά περιστατικά και αξιολογικές κρίσεις. Αν η αλήθεια των πρώτων μπορεί να αποδειχθεί, η ακρίβεια των δευτέρων δεν μπορεί να αποδειχθεί. Όταν μια δήλωση αναλύεται σε αξιολογική κρίση, η αναλογικότητα της παρέμβασης μπορεί να εξαρτάται από την ύπαρξη μιας επαρκούς βάσης πραγματικών περιστατικών αφού, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοια βάση, μια αξιολογική κρίση μπορεί να αποδειχθεί και αυτή υπερβολική (βλ. π.χ. *Feldek κατά Σλοβακίας*, αρ. 29032/95, §§ 75-76, ΕΔΔΑ 2001-VIII).

Στα πλαίσια μια δίκης για δυσφήμιση ή εξύβριση, το Δικαστήριο πρέπει επίσης να ελέγξει αν οι εθνικές αρχές πετύχανε μια σωστή ισορροπία ανάμεσα, στην προστασία της ελευθερίας της έκφρασης που καθιερώνεται από το άρθρο 10 της Σύμβασης, από τη μία και στο δικαίωμα τιμής και υπόληψης των προσβαλλόμενων ατόμων, ως στοιχείο της ιδιωτικής ζωής, που προστατεύεται από το άρθρο 8 της Σύμβασης (βλ. *Pfeifer κατά Αυστρίας*, αρ. 12556/03, § 35, ΕΔΔΑ 2007-XII). Η τελευταία αυτή διάταξη μπορεί να χρειάζεται την λήψη θετικών μέτρων ικανών να εγγυηθούν τον πραγματικό σεβασμό της ιδιωτικής ζωής στις σχέσεις των ατόμων μεταξύ τους (*Von Hannover κατά Γερμανίας*, αρ. 59320/00, § 57, ΕΔΔΑ 2004-VI, *Stubbings και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 22 Οκτωβρίου 1996, §§ 61-62, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-IV).

Τέλος το Δικαστήριο θυμίζει ότι η φύση και βαρύτητα των ποινών που έχουν επιβληθεί είναι στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν πρόκειται να εκτιμηθεί η αναλογικότητα της προσβολής στην ελευθερία της έκφρασης (*Cumrana et Mazarec κατά Ρουμανίας [GC]*, αρ. 33348/96, § 111, ΕΔΔΑ 2004-XI).

B) Εφαρμογή των ανωτέρω αρχών στην υπό κρίση υπόθεση

Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει προηγουμένως ότι τα μέρη συμφωνούν να θεωρήσουν ότι οι αποφάσεις των εθνικών Δικαστηρίων αποτελούν παρέμβαση στην ελευθερία έκφρασης του προσφεύγοντα. Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι η επίδικη παρέμβαση «ήταν προβλεπόμενη από το νόμο», δηλαδή το άρθρο 363 του Ποινικού Κώδικα. Τέλος το σχετικό περιοριστικό μέτρο επιδίωκε ένα νόμιμο σκοπό

No 1162

σχετικά με το άρθρο 10 § 2 της Σύμβασης, δηλαδή την προστασία της υπόληψης κάποιου ατόμου, και εν προκειμένω της E.Z.

Όσον αφορά, την αναλογικότητα της ποινής που επιβλήθηκε, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι ο προσφεύγων κρίθηκε ένοχος του αδικήματος της συκοφαντικής δυσφήμισης και καταδικάστηκε σε ποινή στερητική της ελευθερίας με αναστολή. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι το στοιχείο αυτό προσδίδει στον μέτρο που λήφθηκε εναντίον του έναν υψηλό βαθμό βαρύτητας. Ωστόσο, δεν θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι μια ποινική απάντηση σε γεγονότα δυσφήμισης, είναι καθεαυτή, δυσανάλογη στον επιδιωκόμενο σκοπό. (βλ. *Lindon, Otchakovsky-Laurence et July κατά Γαλλίας* [GC], αρ. 21279/02 και 36448/02, § 59, ΕΔΔΑ 2007-XI). Επιπλέον, η υποχρέωση που επιβλήθηκε από τα εθνικά δικαστήρια στον παθόντα να αποδείξει, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό, την ακρίβεια των ισχυρισμών του εναντίον της δικηγόρου του E.Z., δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αντίθετη στην Σύμβαση (*Roumiana Ivanova κατά Βουλγαρίας*, αρ. 36207/03, § 68, 14 Φεβρουαρίου 2008). Στο σημείο αυτό, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι επιστολές που έστειλε ο προσφεύγων στην Διεθνή Ομοσπονδία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, θέτανε υπό αμφισβήτηση, αναφερόμενες σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά, τις επαγγελματικές ικανότητες της E.Z. και την συμπεριφορά της έναντι της δεοντολογίας και της ηθικής του επαγγέλματος του δικηγόρου. Τα εθνικά δικαστήρια, με ειδικά αιτιολογημένες αποφάσεις, συμπεράνανε ότι τα γεγονότα τα οποία επικαλούνταν ο προσφεύγων εναντίον της E.Z. ήταν ψευδή και επιπλέον, ότι ο προσφεύγων το ήξερε. Πιο συγκεκριμένα, το Εφετείο Αθηνών αναγνώρισε ότι η E.Z. είχε εκπληρώσει τις επαγγελματικές της υποχρεώσεις απέναντι στον προσφεύγοντα σεβόμενη τους δεοντολογικούς κανόνες, και ότι δεν είχε ενεργήσει εις όφελος του αντιδίκου και ότι είχε υπερασπιστεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συμφέροντα του πελάτη της. Το Δικαστήριο σημειώνει στο σημείο αυτό, ότι ο Άρειος Πάγος στην απόφασή του αρ. 1448/2007 θεώρησε ότι η εφετειακή απόφαση δεν έπασχε από έλλειψη αιτιολογίας. Επομένως, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο προσφεύγων δεν κατόρθωσε να αποδείξει την πραγματική υπόσταση των περιστατικών τα οποία είχε καταλογίσει στην δικηγόρο του.

Ακόμα, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η ποινή πέντε μηνών φυλάκισης που επιβλήθηκε στο προσφεύγοντα πλησιάζει την ελάχιστη ποινή που προβλέπεται από το άρθρο 363 του Ποινικού Κώδικα. Επιπλέον, συνοδευόταν από τριετή αναστολή εκτέλεσης, δηλαδή την ελάχιστη

No 1162

περίοδο δοκιμασίας που προβλέπεται από το άρθρο 99 του Ποινικού Κώδικα. Για το Δικαστήριο, το τελευταίο αυτό στοιχείο αρκεί ώστε να μην είναι, υπό τις ιδιαίτερες συνθήκες της υπόθεσης αυτής, δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Επικουρικά, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η απόφαση του Αρείου Πάγου αρ. 1448/2007 δημοσιεύθηκε στις 29 Ιουνίου 2007: συνεπώς, το μεγαλύτερο μέρος της δοκιμασίας έχει ήδη διανυθεί. Όμως, από τον φάκελο προκύπτει ότι έως σήμερα ο προσφεύγων δεν έχει υποτροπιάσει, και συνεπώς, η ποινή των πέντε μηνών φυλάκισης δεν έχει εκτελεστεί. Στο σημείο αυτό αρμόζει να σημειώσουμε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ποινικού Κώδικα, με την ολοκλήρωση της περιόδου αναστολής, η ποινή που έχει επιβληθεί αρχικά θεωρείται σαν να μην έχει επιβληθεί, πράγμα που σημαίνει ότι δεν μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην κατάσταση του ενδιαφερομένου. Το Δικαστήριο σημειώνει επίσης ότι δεν προκύπτει από κανένα στοιχείο του φακέλου ότι η ποινική καταδίκη του προσφεύγοντα για συκοφαντική δυσφήμιση στη παρούσα υπόθεση επέφερε ή μπορούσε να επιφέρει την απέλασή του από την ελληνική επικράτεια.

Συμπερασματικά, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, με βάση όσα έχουν εκτεθεί, η καταδίκη του προσφεύγοντα και η ποινή που του επιβλήθηκε δεν ήταν δυσανάλογες προς τον νόμιμο επιδιωκόμενο σκοπό, και ότι οι λόγοι που επικαλέστηκαν τα εθνικά δικαστήρια για να δικαιολογήσουν τα μέτρα αυτά ήταν κατάλληλοι και επαρκείς. Συνεπώς, οι εθνικές αρχές εύλογα μπορούσαν να θεωρήσουν αναγκαία την παρέμβαση κατά της άσκησης από τον προσφεύγοντα του δικαιώματος του στην ελευθερία της έκφρασης, σε μια δημοκρατική κοινωνία προκειμένου να προστατέψουν την υπόληψη και τα δικαιώματα ενός άλλου ατόμου.

Συνεπώς προκύπτει ότι η προσφυγή είναι προφανώς αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο ομόφωνα,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

Soren Nielsen
Γραμματέας

Nina Vajic
Πρόεδρος

No 1162

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο έγγραφο
Η μεταφράστρια

Μαρία Καραμπάτσα